

INSTITUT DRUŠTVENIH ZNANOSTI
IVO PILAR

URED ZA
SUZBIJANJE
ZLOUPORABE
DROGA

Tiskovna konferencija povodom predavljanja rezultata istraživanja Zlouporaba sredstava ovisnosti u općoj populaciji Republike Hrvatske

Zagreb, 11. svibnja 2012.

Na tiskovnoj konferenciji održanoj danas u Institutu društvenih znanosti Ivo Pilar predstavljeni su rezultati znanstveno-istraživačkog projekta *Zlouporaba sredstava ovisnosti u općoj populaciji Republike Hrvatske*, čiji je osnovni cilj bio prikupiti podatke o prevalenciji konzumacije različitih sredstava ovisnosti u općoj populaciji kao i u relevantnim subgrupama populacije. Sudionicima su se uvodno obratili mr. krim. Dubravko Klarić ispred Ureda za suzbijanje droga Vlade Republike Hrvatske, koji je bio naručitelj istraživanja i prof. dr. sc. Vlado Šakić, ravnatelj Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar. Rezultate je predstavila doc. dr. sc. Renata Glavak Tkalić, znanstvena suradnica na Institutu društvenih znanosti Ivo Pilar. Konceptcija istraživanja temeljila se na metodološkim smjernicama Europskog centra za praćenje droga i ovisnosti o drogama (EMCDDA) kao i na iskustvu Instituta Pilar u provođenju znanstvenih istraživanja. U istraživanju je korišten upitnik *European Model Questionnaire* (EMQ), koji se standardno koristi u nacionalnim studijama zlouporabe sredstava ovisnosti, čime je osigurana međunarodna usporedivost epidemiološkog stanja u području zlouporabe sredstava ovisnosti u Republici Hrvatskoj.

Istraživanje je provedeno na reprezentativnom uzorku od 4756 ispitanika u dobi od 15 do 64 godine (ciljana populacija te dobi prema popisu stanovništva iz 2001. godine bila je ukupno 2 969 981 građana Republike Hrvatske), a prikupljanje podataka trajalo je od svibnja do kolovoza 2011. godine. Teme istraživanja bile su: (1) prevalencije uzimanja legalnih droga (duhan, alkohol, lijekovi), (2) prevalencije uzimanja ilegalnih droga, (3) stavovi i mišljenja o drogama i politici vezanoj uz droge te (4) relevantna obilježja ispitanika.

Rezultati su pokazali da je u vrijeme istraživanja duhan pušilo 36.3% ispitanika, dok je životna prevalencija pušenja duhana bila 57.5%. U zadnjih mjesec dana neko alkoholno piće konzumiralo je 60.8% ispitanika. Alkohol je 4 puta tjedno ili više pilo 9.3% ispitanika, dok se 1.1% ispitanika svakodnevno opijalo (konzumiralo 6 ili više pića zaredom). Lijekove za smirenje (sedative ili trankvilizatore) barem jednom u životu konzumiralo je 24.9% ispitanika, a u mjesecu koji je prethodio istraživanju 11.1% ispitanika. Neku

ilegalnu drogu barem jednom u životu konzumiralo je 16% ispitanika. Najčešće korištena ilegalna droga bila je kanabis (marihuana ili hašiš), koju je bar jednom u životu konzumiralo 15.6% ispitanika, dok su životne prevalencije uzimanja ostalih ilegalnih droga znatno bile niže: amfetamini (2.6%), ecstasy (2.5%), kokain (2.3%), LSD (1.4%) i heroin (0.4%). Barem jednom u mjesecu koji je prethodio istraživanju neku ilegalnu drogu konzumiralo je 3.2% ispitanika (najčešće kanabis 2.9%, a ostale ilegalne droge do 0.3%).

U sklopu istraživanja ispitani su i neki stavovi i mišljenja o ovisnicima o drogama, politici vezanoj uz droge, ponašanjima vezanim uz uzimanje sredstava ovisnosti te percepciji mogućih rizika vezanih uz uzimanje sredstava ovisnosti. Od rezultata valja istaknuti da se većina ispitanika (ukupno 66.8%) ne slaže s time da bi ljudima trebalo biti dozvoljeno uzimanje kanabisa (marihuane ili hašiša), dok se 18.3% ispitanika slaže s navedenom tvrdnjom. S time da bi ljudima trebalo biti dozvoljeno uzimanje heroina ne slaže se 94.5% ispitanika. Premda ispitanici većinom procjenjuju da su droge u Republici Hrvatskoj prilično dostupne ili dostupne u velikoj mjeri (72.8%), 55.4% njih iskazuje kako droge njima osobno nisu nimalo dostupne, dok 16.3% ispitanika smatra da su njima osobno droge prilično dostupne ili dostupne u velikoj mjeri. Među ispitanicima u dobi između 15 i 64 godine 34.1% njih navelo je da im u Republici Hrvatskoj bila ponuđena neka droga, dok je među mlađim odraslim ispitanicima (između 15 i 34 godine) taj broj bio još veći, 53.2%.

Ovo istraživanje, koje je prvo ovog tipa u Republici Hrvatskoj, iznimno je značajno s obzirom na to da na nacionalnoj razini daje uvid u stanje u području uporabe sredstava ovisnosti u općoj populaciji. Te informacije pružaju osnovu za razumijevanje i procjenu situacije u području uporabe sredstava ovisnosti, utvrđivanje prioriteta te oblikovanje i vrednovanje strategija borbe protiv zlouporabe sredstava ovisnosti.

Detaljni rezultati istraživanja prikazani su u završnom istraživačkom izvješću Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar.